DISPVTATIO INAVGVRALIS MEDICA,

DE

IENORRHAGIA,

SIVE

MENSIVM FLVXV NIMIO;

QVAM,

SVB CLEMENTISSIMIS DIVINI NVMINIS AVSPICIIS,

MAGNIFICO VNIVERSITATIS RECTORE
AC PRO-CANCELLARIO,

REVERENDISSIMO ET PER-ILLVSTRI DOMINO,

DOMINO

HRISTOPHORO IGNATIO
DE GVDENVS,

EPISCOPO ANEMORIENSI,

MINENTISS. ARCHI-EPISCOPI ET PRINC. ELECT. MOGVNT. PER THVRINGIAM,
ASSIAM ET EICHSFELDIAM IN PONTIFICALIBVS VICARIO GENERALI, CON-
IL. ECCLES. SVFFRAGANEO ET SIGILLIFERO ERFORDIENSI, J. V. D. INSIGN.
ECCLES. COLLEG. AD S. SEVER. CAN. CAP. ET SCHOLAST.

RATIOSÆ FACVLTATIS MEDICÆ IN HAC PER-ANTIQVA
HIERANA INDVLTV,

PRÆSIDE

LAVDATISSIMÆ FACVLTATIS MEDICÆ DOMINO DECANO ET SENIORE

N. D. JOH. ANDREA FISCHERO,

ONSIL. ET ARCHIATR. ELECT. MOGVNT. PATHOLOG. ATQVE PRAX. PROF.
PVBL. PRIM. NEC NON MED. PROVINC. DVCAL. ISENAC.

PATRONO ATQVE PROMOTORE SVO COLENDISSIMO,

PRO LICENTIA

MMOS IN ARTE MEDICA HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORALIA RITE CAPESSENDI,

PVBLICÆ ERVDITORVM DISQVISITIONI SVBMITTIT

AVTOR ET RESPONDENS

HRISTOPHORVS AVGVSTVS Schreiber/

Molhuſa-Thuringus,

DIE IV. APRILIS ANNO M DCC XXVII.

IN AVDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS HORIS CONSVETIS.

ERFORDIÆ, Typis GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

VIRO

PRÆNOBILISSIMO, AMPLISSIMO, CONSULTISSIMO PRUDENTISSIMOQUE,

DOMINO

GODOFR. FERDINANDO PETRI, JCto,

ATQVE ORDINIS SENATORII IN INCLYTA LIBERA IMPERIALI REPVBLICA MOLHVSINA ASSESSORE GRAVISSIMO,

PATRONO ET FAVTORI SVO,

INSIMVLQVE PROPINQVA COGNATIONE SIBI CONJVNCTO, PER QVAM COLENDO, SVSPICIENDO;

NEC NON

VIRO

PRÆNOBILI, AMPLISSIMO ET J. U. PERITISSIMO,

DOMINO

BENJAMIN CHRISTOPH Graßhoff/

LAVDATISSIMÆ REIPVBLICÆ MOLHVSINÆ ARCHIGRAMMATEO PRÆCLARE MERITO,

FAVTORI ATQVE CONSOBRINO SVO ÆSTVMATISSIMO;

Diſputationem hanc Inauguralem velut obſervantiæ perpetuæ & ſinceri amoris τεκμήριον offert, juxtaque ſe ſuaque ſtudia Ipſis officioſiſſime commendat

AVTOR.

Q. D. B. V.

DISPVTATIONIS INAVGVRALIS
DE
MENORRHAGIA, SIVE MENSIVM FLVXV NIMIO

§. I.

DE fluxu menſium exceſſivo tractaturo ante omnia incumbit ut vocis *menſium* ſenſum, more laudabili in ſcribendis diſſertationibus recepto, explicet, quamvis ferè lippis & tonſoribus nota ſit ejusdem onomatologia; nimirum *menſes* dicuntur, quoniam plerunque & ordinarie, talis ſexui ſequiori propria ſanguinis per genitalia eliminatio, à ſummo creatore fœtui alendo ſub graviditatis ſtatu aliàs dicati, ſingulis menſibus contingit; dico autem plerunque ſed non ſemper: Experientia enim, optima illa rerum magiſtra, utique teſtatur pluribusque exemplis confirmat, quod talis ſanguinis excretio non ſtata ſemper ſervet tempora, nec ſingulis fiat menſibus, ſiquidem permulta inveniuntur ſubjecta, inprimis

autem plethorica, quæ quolibet menſe bis, & iterum alia, quæ 5. 6. & plurium hebdomadum ſpatio unica tantum vice, citra ſanitatis noxam, menſtruum experiuntur fluxum, ita tamen, ut talis eruptionis tarditas tunc utplurimum largiore & copioſiore excretione compenſetur. Ratione Synonymiæ, *menſtrua*, *menſtruum*, *lunare tributum*, *menſtruum vectigal*, *profluvium fœminarum &c.* Græcis τὰ ἐπιμήνια, καταμήνια, ἐμμήνια, γυναικεῖα. Gallis *les ordinaires des femmes* dicuntur; Idiomate autem noſtro germanico die monatliche Zeit-Blume-Reinigung ꝛc. hæc purgatio vocatur.

§. II.

Sed de menſium fluxu *ordinato* ac de ejus utilitate noxaque, ſuppreſſione & obſtructione diſſerere hujus non eſt loci, nec nænias illas antiquas PLINII, THEOPHR. PARACELSI, BONACIOLI aliorumque, ſanguinem talem excretum pro virulento ac venenoſo venditantium, examinandi ac refutandi animus eſt, *non facile nempe fatua ancilla credet*, (ſunt verba Illuſtris STAHLII *in Theoria Medica vera pag. 390.*) quamvis non rarò maribus cum fœminis menſtruatis coëuntibus contingat, ut miaſmate ſeu inquinamento venereo inficiantur, quale nonſolum inflammationem genitalium virilium, ſed & alia mala conſectaria inferre ſolet.* Sic & novis illis fabulis de philtris exin parandis nullus quoad mentem ſanus ſubſcribet. Nec AVGVSTINI *lib. XIV. de civitate*

* Hoc tamen veriſſimum eſt, prout in Gynæceis obſervari poteſt, quod ſubjecta quædam, quæ hyeme vel autumno prima vice fluxum menſium experiuntur, poſtea fluxu revertente noxam cereviſiæ, muſto, vino &c. afferre poſſint. Idem habet *VVeisbachius* & ipſe tale quid animadverti.

vitate Dei ſententiam, ac ſi in peccati pœnam menſtruum vectigal, Evæ, mortalium cunctorum matri, â Deo impoſitum ſit, defendam; licet hanc quoque ſententiam præter illum & HELMONTIVS & beatus RIVINVS, (cujus cineres deveneror) pariter amplexi fuerint. Interim tamen, quod obiter addo, curioſum eſt, quod bruta lunare tale tributum non experiantur, ſi ſolam ſimiam & piſcem Rajam excipias. Vid. *M. N. C. Dec. I. A. IX. & X. obſerv. 194. p. 4. 5. 6.*

§. III.

Subjectum quod attinet, an ſcilicet ex uteri cervice vel vagina vel ex intima uteri cavitate profluvium tale contingat, de hoc variæ variorum Autorum ſunt ſententiæ, è quibus tamen mihi arridet STAHLII, Medici famigeratiſſimi, opinio, quâ emanationem menſtruam per vaſa quæ ad cervicem & collum uteri, à vena hæmorrhoidali porriguntur, fieri adſtruit, eumque in finem ſequentia maxime argumenta, *acutus ille diſputator*, (ut à NICOLAO MARTIO in *compendio magiæ naturalis pag 31. in not. ad lit. (r)* jamdudum ſalutatus fuit) in medium profert: Primò, inquit, *contingit non ita raro, ut ſanguinis non ſolum lenis, qualis* menſtrua *eſt, emanatio; ſed omnino* profuſio *larga, ipſis etiam* gravidis, *ſine fœtus detrimento, eveniat: cujus rei exempla non ex alienæ fidei hiſtoria, ſed propria experientia habeo inſignia.* Secundo *quod etiam in aliis fœminis, exemplis minime infrequentibus, tales* menſtruæ hæmorrhagiæ *contingant, cum ejusmodi grumis quoque ſanguinis, quales* capacitas *uteri* fœtu vacui, *vel decimam partem non admitteret, nec* orificium *ejus emitteret; ne quid de eo dicam, quod hoc*

 orificium,

orificium, ſub talibus caſibus, tactu conſtanter deprehendatur clauſum: Tertio, à poſteriori, *quod tam præſentiſſimus ſit* conſenſus hypochondriorum *cum utero,* & *inprimis directe cum menſium negotio.* Vid. Illuſtris & incomparabilis Viri *Theoriam Medicam veram p. 391.* legat etiam, cui libet, totum *membrum VIII. Sect. I. de diverſitate corporis & actionum ſecundum ſexum*; nec oleum, nec operam, nec tempus perdet. confer. inſuper ejusdem *diſſ. de menſium muliebrium fluxu ſecundum naturam & ſuppreſſione præter naturam,* ut & Cl. JUNCKERI *Conſpect. Med. Theoret. Pract.* & Experientiſſimi LANGII *Oper. Med. &c.*

§. IV.

De famoſo illo *fermento uteri ſingulari* à phaſibus lunæ activitatem & elaſticitatem accipiente, de quo alias quoque canit Poëta:

Luna vetus vetulas, juvenes nova luna repurgat;

prolixius differere hic loci non placet. Experientia equidem teſtatur, quod utique inſignes mutationes motuum & humorum noſtrorum circa phaſes lunæ notabiliores fiant; & præcipue obſervatur, quod talis excretio, quando in iisdem maxime cum novilunio conſpirat, felicius ſuccedat; influxum autem propterea ſeu ut loquitur JUNCKERUS ex ore Excell. STAHLII in *conſp. Med. Theoret. Pract. p. 111. abſolutum imperium* in corpus noſtrum ſtatuere, experientiæ repugnat & credat Judæus Apella.

§. V.

Sed è diverticulo ad viam! *Fluxus menſium nimius,* de quo mihi hic eſt ſermo, proprie definitur, quod ſit *Sanguinis menſtrui in ſexu fœminino, nunc liquidi, nunc ſpiſſi,*

nunc

nunc grumoſi, per genitalia præternaturalis excretio, menſtruo quidem & ſæpius ſolito tempore, ſed nimis impetuoſe contingens, majorem, quam par eſt, ſanguinis quantitatem diutius juſto factâ & continuatâ profundens, notabilemque virium languorem & imminutionem, coloris faciei depravationem, aliaque ſymptomata graviora inducens & poſt ſe relinquens.

§. VI.

Quoad *differentiam*, differt fluxus modo deſcriptus a *fluore albo* in eo, quod ſub hoc ultimo, inprimis *benigno*, non ſanguis rubicundus, ſed alba, pituitoſa limpida, adinſtar albuminis ovorum; in *maligno* autem ſeu *venereo* corrupta, depravata, plus minus ſeroſa, livida, cirrina, viridis materia appareat, quæ inſimul utplurimum acrimonia inſigni prædita eſt, eamque ob cauſam non raro exulcerationes genitalium partiumque adjacentium enormes (ut mihi in duobus ſubjectis hic Erffurti obſervare licuit quæ tamen aſſiſtente gratia Dei tandem curavi & priſtinæ ſanitati reſtitui) inducit. Obiter autem hac occaſione moneo, quod ſeroſa illa ſanguinis portio poſt fluxum menſium immodicum adhuc proveniens non ſtatim pro fluore albo venditari, aut cum ipſo confundi debeat: Mox enim illa iterum evaneſcit; quemadmodum etiam hac ratione fluor albus benignus cum venereo itidem non eſt commiſcendus: Signum infallibile tales abinvicem diſtinguendi doctiſſimus BAGLIVIUS *Prax. Med. Lib. II. Cap. VIII. p. 197.* communicat his verbis: *Pete â muliere an ſuperveniente menſtruo ſanguinis fluxu perſeveret quoque eodem tempore fluor ille albæ materiæ; Si dicat quod ſic, ſignificato, quod*

morbus,

morbus, à quo divexatur, ſit gonorrhœa gallica; Si vero durante menſtruatione fluor albus evaneſcat, & eadem finita denuò regrediatur, pro certo habeas mulierem fluore albo uterino laborare, cœtera ſigna fallunt, hoc vero conſtans eſt, & mulierum dolum aperte deludit. Scribit autem in aëre Romano, hinc interdum in noſtro climate contrarium obſervare licet.

§. VII.

Facilime quoque nimium tale profluvium *â fluxu Lochiorum nimio* & enormi diſcerni poteſt; hic enim ſemper poſt puerperium contingere ſolet & quidem ſtatim poſt fœtus & ſecundinarum excluſionem; ſi vero partum præcedit, tunc plerumque grave periculum involvit & ſæpius vel fœtum vel matrem jugulat, ac pro meliori dijudicatione quibusdam *hæmorrhagia uteri audit.* Porrò diſtinguendus quoque hic fluxus venit *ab hæmorrhagia uteri extra graviditatem contingente*, quamvis ſecundum onomatologiam fere idem ſignificet, (αἷμα enim Græcis ſanguis & ῥέω fluo ſeu ut alii malunt ῥήγνυμι rumpo audit) atque inſimul exiguam quoque in Praxi Medica adferat utilitatem; hinc accurati Pathologi hanc maxime ponunt differentiam, quod nimirum modo allegata *uteri hæmorrhagia* gravioribus ſemper ſymptomatibus ſtipata ſit & plerunque proxime ante vel poſt ceſſationem menſium ordinariam eveniat, fluxumque ſumme impetuoſum ſanguinis grumoſi, nigricantis & ſpiſſioris ſiſtat; præterea ſi in innuptis ille contingat, tunc utplurimum ſuſpectus eſt, quoniam abortum ſæpiſſime ſequi ſolet; nec non â mola, ab Emmenagogorum fortiorum

uſu

uſu & poſt puerperium â retentione lochiorum originem ſuam ſumit, quale quid tamen circa fluxum nimium menſium obſervare nunquam fere poſſumus. Porro diſtinguitur etiam â *mictu cruento*, qui admodum rarò in ſexu ſequiori ſed inprimis in calculoſis, ſenibus & plethoricis decrepitis obſervatur, quamvis non rarò quoque in juvenibus arthritidi obnoxiis venerique deditis occurrat, ut in opilione arthritico & pharmacopœo inepte Sp. Vin. camphor. ad Gonorrhœam ſiſtendam applicante, obſervavi.

§. VIII.

Omnium facilime menſes excedentes â fluxu *hæmorrhoidum nimio* diſcerni poſſunt; in hoc enim ſanguis non per genitalia, ſed per inteſtinum rectum & ejus orificium è vena portæ & connexis vaſis hæmorrhoidalibus protruditur, atque inſuper non ita frequenter ſequiori ſexui familiaris obſervatur, quam quidem maſculino: Interim dantur etiam caſus, ubi in menſium ſuppreſſione & obſtructione ſanguis paulo copioſius per anum eliminatus fuit, ſunt autem illa utique rariora & idcircò facile, præprimis ratione antecedentium, tales excretiones ab invicem diſcerni poſſunt.

§. IX.

Denique Practicus ſolers accurate ab invicem diſtingvat *fluxum largiorem* & *enormem* ſeu *exceſſivum* : Non enim ſtatim ſine omni judicio fluxus abundans pro *nimio* habendus & venditandus eſt, ſiquidem, quando nulla notabilis virium imminutio obſervatur aliaque ſymptomata graviora deſunt, tunc male *nimius* vocatur. Et hæc diſtinctio maximam in Praxi ſuppeditat utilitatem

ut convenienti ſemper modo Naturæ in ejusmodi negotiis opitulari queamus: Si enim fluxum largiorem non quidem ſine omni languore, ſed absque notabili virium amiſſione occurrentem, per ſtyptica ſupprimas, certiſſime multa ſontica induces mala, & ita non eris Naturæ miniſter, ſed magiſter, quin-imò hoſtis & peſtis.

§. X.

Subjecta fluxui noſtro obnoxia ſunt inprimis *maritatæ fœminæ plethoricæ*, temperamenti cholerico-ſanguinei & melancholici, valde ſenſibiles, ſpirituoſis & volatilibus abutentes, quæ gravioribus animi commotionibus vexantur; præcipue iracundia ſuppreſſa, denegatâ ſcilicet vindictâ, fluxum hunc in ſenſibilioribus exſuſcitat; item *laſcivæ*, otio venerique nimium deditæ: Veneris enim abuſu ſanguis nimium in motum rapitur; ut & *viduæ* lautiore diæta gaudentes, libidinoſæ, veneris œſtro pariter exagitatæ jucundâ & voluptuosâ recordatione priſtini ſtatus & temporum, rarius *virgines* viro maturæ, libidine ferventes, viri amplexus deſiderantes, nimiis ſpeculationibus venereis incumbentes; ſpeciatim autem *meretrices* & in quibus emmenagoga calidiora, fœtum molamque expellentia, purgantia draſtica aliaque humores commoventia medicamenta adhibita fuere, malum hoc incurrunt.

§. XI.

Cauſa fluxus noſtri προηγουμένη & *proxima* eſt *plethora* & præcipue *commota*, quæ vulgo ſanguinis ὀργασμὸς ſalutatur, atque ſuos potiſſimum ab obſtructione vaſorum & viſcerum natales ſumit: Sanguis enim abundans & ebulliens, quando ipſi ſpatium ſufficiens ſe expandendi

dene-

denegatur, neceſſario cum impetu quodam, invaleſcente inprimis motu ipſius inteſtino, exitum ſibi quærit. *Cauſarum procatarcticarum remotiorum* ſeu *occaſionalium* multæ ſunt & variæ, inprimis autem huc pertinent nimia ſpirituoſorum & acrium ingurgitatio, volatilium ſanguinem nimis exagitantium crebrior & copioſor uſus, animi παθήματα vehementiora, ſpeciatim ira, terror ſubitaneus & ex improviſo ortus, vigiliæ nimiæ ſanguinem plus juſto in libero ſuo progreſſu confundentes ac turbantes, fœtus excluſio præmatura, menſium ac lochiorum retentio, reſidua â ſecundinis portio, aut molarum concrementa, emmenagoga fortiora, ſanguinis ventilationum adſuetarum neglectio & plenaria omiſſio, nimiæ pectoris commotiones per tuſſim, ſternutationes & vociferationes, immodicum veneris exercitium, corporis immoderatæ & vehementes exæſtuationes, diæta lautior vinoſa & aromatica, aliaque hujus generis plura. *Cauſa* denique *efficiens* eſt ipſa anima, quæ hac ratione, quamvis ſæpe erroneé, ſuperfluam ſanguinis quantitatem evacuare omnibus annititur viribus, ut corpus organicum, tanquam habitaculum â Deo ſibi deſtinatum, eò melius conſervare & ab imminentibus periculis tempeſtivè liberare queat.

§. XII.

Signa fluxus noſtri *pathognomica* ipſumque *concomitantia* facile ex definitione & differentia erui poſſunt; *antecedentia* vero ratione complexionum & temperamentorum variant & ſæpius medicum Therapeutam, qui fluxum nimium inde ſucceſſurum hariolatur, decipiunt, cujus intuitu ad experientiam provoco. Præ-

primis autem tam ad antecedentia quam concomitantia ſigna referuntur, animus proſtratus, dejectus, triſtis & anxius, veteribus ſub nomine melancholiæ notus, palpitationes cordis inſignes, ſuffocationes cardialgicæ, de quibus dicunt, es wolle ihnen den Halß alle zuziehen, es benähme ihnen den Athem, ſie wolten gantz erſticken; dolores tenſivi ac preſſorii circa regionem uteri & præcipue circa os ſacrum, crebriores motus tonici alterationes, faucium ariditas, extremitatum frigus & tremor, multaque alia temperamento ſubjecti reſpondentia; porro pulſus adeſt celer & frequens, venæ turgent & tument, urina colore & conſiſtentia varians, modo turbida, modo intenſe rubra, ſæpius vero oleoſa ut & alba nubecula & atomis prædita eſt. In ſpecie quoque ſignis antecedentibus accenſentur menſium ac lochiorum retentio, ſive ſit particularis ſive totalis & perfecta, nec non reliquæ horum fluxuum ἀνωμαλίαι, quando non ſtatam & conſuetam temporis periodum ſervant, ſed inæqualiter fluunt, vel non ita ſufficienter ac in debita quantitate ſuccedunt, quam quidem alias conſuevere. Profluvium autem ipſum ſub his circumſtantiis, modo cum impetu vehementiore, modo placido ſucceſſu ſenſim ſenſimque ad exceſſum vergente ac per tres ac plures ſeptimanas non raro durante, ſub notabili virium languore, debilitate, epilepſia hyſterica & lipothymiis aliisque peſſimis ejusmodi conſectariis procedere ſolet.

§. XIII.

Quoniam itaque hoc modo (nimirum quando fluxus noſter ultra tempus & quantitatem ordinariam

pro-

protrahitur) ſanguis corpori nutriendo deſtinatus nimium depauperatur, hinc tandem facilè ſubſequitur tumor pedum œdematoſus, cachexia, hydrops, tabes & hectica, ſterilitas &c. & tandem *mors*. In mulieribus annoſioribus non raro res conclamata eſt, ſed aliter ſe rês habet in junioribus, in quibus utplurimum cura felícius ſuccedit, modo medicus ſit non nomine ſed re & vere talis. Quando convulſiones aut animi defectus accedunt, tunc ſecundum HIPPOCRATEM calamitoſum eſt. Proinde etiam hic fluxus non raro per longum temporis ſpatium (præcipue aut ſtricte ſic dicta *uteri hæmorrhagia)* protrahitur, pro quo aſſerto tamen ſtabiliendo & ſuffulciendo non lubet multa Practicorum exempla & obſervationes commemorare; evolvamus modo N. T. ubi Evangeliſta Matthæus Cap. IX. miſellæ cujusdam fœmellæ mentionem facit, quæ fluxu hoc miſerabiliter per 12. annos excruciata fuit, cui tandem medicus cæleſtis mirabili prorſus modo priſtinam reſtituit ſanitatem. Propria quoque experientia in conſanguinea quadam idem mihi jam jam confirmavit, dum matrona hæc honeſta annos agens 44. temperamenti cholerico-melancholici, per 18. hebdom. miſerrime menſium & ſimul hæmorrhoidum fluxu rebelli ac nimio afflicta fuit, quæ utplurimum quando fluxus enormis per varia artificia ſuppreſſus erat, anxietate ſumma præcordiorum, animi deliquiis, tuſſi ſiccore maxime vehemente & epilepſia hyſterica vexabatur, ſub quibus tamen interdum aliqualis per 5. aut 6. dies durans occurrebat intermiſſio vel ſaltem remiſſio, & NB. quando per genitalia ſanguis protrudebatur, tunc

 ceſſa-

ceſſabant vel mitius fluebant hæmorrhoides & contra; qui caſus hac ratione inſimul inſignem illam harmoniam, quæ inter menſtruum & hæmorrhoidalem fluxum intercedit, eximie demonſtrat. Sic etiam ZWINGERUS ejusmodi ægræ mentionem facit, quam vero non per 18. ſeptimanas, ſed menſes, tali ſanguinis profluvio ſimulque fluore albo, non gallico, ſed benigno, & tuſſi enormi vexatam fuiſſe, refert.

§. XIV.

Curatio hujus mali ab aliis hæmorrhagiarum ſpeciebus parum vel nihil differt. Ante omnia *ſanguis ferociens ſeu orgasmus ejusdem mitigetur*, quale quid â medicamentis 🜕ſis, 🜍nis cum abſorbentibus & ♁iat. fixis maritatis, facilime impetratur; ex his confecti Pulveres propinentur ter vel quater per diem cum vehiculo appropriato e. gr. ▽plantag. fol. querc. tenell. burſ. paſtoris (quæ â RIVERIO pro ſpecifico habetur) &c. & per aliquot dies continuentur. Extra fluxum vero, ſeu paululum remittente illo, laxans aliquod medicamentum adhibeatur, & quidem in bilioſis Rhabarbarinum, Tamarindinatum &c. in ſeroſis Jalappinum &c. exulent autem draſtica, aloëtica, helleborina, colocynthiaca &c. JUNCKERUS aliique Illuſtris Stahlii aſſeclæ, D.D. ALBERTI nimirum, WEISBACHIUS, NENTERUS &c. commendant pilulas Beccheri & Stahlii, ſic enim Cl. JUNCKERUS in *conſpect. Med. Theor. Pract. p. 109.* loquitur: *Pilulæ Beccheri genuinæ, vel, quod melius, Stahlianæ, verſus ſomnum quotidie exhibitæ, ſpecifica quadam energia nimium fluxum placide moderantur.* In defectu harum pilularum genuinarum commendo formulam â Cl. JUNCKERO in *conſpectu for-*

mula-

mularum p. 33. n. 13. deſcriptam; quæ certe egregie ſe gerit non ſolum in hoc, ſed aliis quamplurimis mulierum morbis: Ut & illas in *obſerv. clinico Practicis Anonymi cujusdam Lipſ. ao. 1726. edit. p. m. 20.* Si vero fluxus obſervatur valde impetuoſus, tunc purgantia plane ſunt omittenda, quamvis Exper. SYDENHAM, OLITZIVS & alii putent ſine catharcticorum interpoſitione reliquam curam eſſe fruſtraneam; talia enim ſanguinem commovent & orgaſmum, ſi præcipue draſtica fuerint, nimium quantum augent. LANGIVS equidem Practicus olim Lipſienſium famigeratiſſimus in *Oper. Med. Tom. II. p. 153.* contrariam opinionem fovet, ac ſi M. S. in malo diuturno, ſi ſanguis aqueus ſit & loturam carnis referat, egregie per purgantia inſpiſſari poſſit; credat qui velit, per me licet, ego non ſubſcribam.

§. XV.

Primis viis â ſordibus bilioſis aliaque vitioſorum humorum ſaburra liberatis & purgatis V. S. in brachio iuſtituatur & quidem NB. in morbi principio, ſi vires nondum ſint exhauſtæ, hæc enim certe in talibus ſubjectis, quibus alias ſanguinis ventilationes ſolennes fuerunt, ſæpius vel ſola egregie huic accidenti mederi obſervatur, eaque propter in plethoricis, ſi vires ægræ permittant ejusdem reiteratio nullo modo reformidanda eſt. Audiamus doctiſſimum GLADBACHIVM de V. S. ita diſſerentem: *Sicuti menſes non queunt promoveri, niſi præſente ſufficiente quantitate ſanguinis, ita nequeunt ſiſti, niſi abſente:* Præcipue extra paroxyſmum in ſuperiori corporis parte revulſionis cauſa celebrata ſe commendat. JVNCKERVS l. c. putat, V. S. ſine omni

trepi-

trepidatione in pede inſtitui poſſe, ſi 14. dies ante novum inſultum celebretur; ſi nimia vel potius largior ſanguinis quantitas ventiletur ſeu educatur, concedo, alias non facile inſtituerem, quoniam obſtat experientia: Sanguis enim per hanc evacuationem magis verſus inferiora quaſi invitatur & conſequenter fluxum majorem & plane enormem fieri obſervatur. Aliis arridet *ſcarificatio* in ſuperiori corporis parte e. gr. ſcapulis, dorſo, humeris &c. inſtituta, ut & hirudinum applicatio; ſcarificatio certe in ſucculentioribus bene ſe commendat, ſed quoniam per V. S. largior ſanguinis quantitas, præſertim ſi vena oblique inciſa fuerit, absque notabili incommodo obtinetur, hæc præ aliis ſanguinis ventilationibus ſeligatur, niſi obſtet reformidatio animique puſillanimitas. HIPPOCRATES Medicorum Princeps, cucurbitam magnam ſine ſcarificatione mammis adplicat, Vid. *Sect. V. aphor. 50.* ubi ita loquitur: *Si mulieri immoderatius fluentia menſtrua vis cohibere, magnam cucurbitam ad mammas defigito.* Sed ſummam requirit cautelam: Quando enim corpus ſanguine adhuc turget, tunc adplicatio iſta peſſimi eſt eventus, quoniam hoc modo utplurimum ſtaſis, è ſtaſi inflammatio, ex inflammatione gangræna & ſphacelus & non rarò MORS, infeliciſſimis talibus ſubjectis inferuntur.

§. XVI.

His præmiſſis porro pro temperando nimio ſanguinis orgaſmo, *incraſſantia, gelatinoſa, gummoſa & emulſiva* adhibeantur, è quibus eminet inprimis ſperniola Crollii, ſed monentibus B. RIVINO & LANGIO myrrha & alia, quæ ſperniolæ adduntur, ſanguinem maximopere

com-

commoventia, acria, exulent, ut & gummi Arabicum, gelatina CC. Eboris &c. Emulſiones temperantes quæ particulas ſanguinis activas 🜍eas & orgaſticas quaſi refrænant, mitigant & temperant, præcipue conſtent è ſem. portul. acetoſ. plantag. agni caſti, Cannab. 4. frigid. major. &c. Si vero hiſce medicamentis fluxus cedere recuſet tunc *ſubadſtringentia* ſeu ut alii loqui amant *Tonica* in uſum vocanda ſunt; quorſum pertinent ſpec. d. hyac. incomplet. ſmaragdus, dens hippopot. ad mentem HÖCHSTETTERI, margaritæ orientales præp. quæ certè egregie ſe gerunt, præprimis ſi illarum uſus continuetur & familiare propterea ſunt medicamentum in hoc caſu Dn. WALTHERO Lipſienſ. Anatomico & Practico famigeratiſſimo, Præceptori meo ad cineres usque honorando; ſed dolendum quod pauperibus nimis ſit pretioſum. Huc accedunt etiam Corallia in ſubſtantia, Tincturæ illorum genuinæ c. ♎ lignor. aut panis paratæ, ut & VIGANI, quam vide in ejus *Medulla deſtillatoria p. 24.* Cl. LANGIVS in *chymia p. 625.* præ reliquis commendat & deſcribit Tinct. coralliorum Langelotti. Pulvis, TRa & extractum Caſcarillæ, trochiſci de carabe ad ʒß. de 🜃a Lemnia, quæ vero paulo fortius adſtringunt. Martialia ſæpius omnem abſolvunt paginam e. g. TR. ⊕l. ♂. Ludov. ♂ ☉is &c. ut & inde parati varii croci, è quibus eminet crocus ♂ ♁iat. Stahlii ad gr. iv - vj. in 🜄 burſ. paſtoris, plantag. &c. propinatus, nec Eſſentia adianthi albi, præcipue ſi fluor albus cum fl. menſium nimio complicatus eſt, laude ſuâ caret. Decantatum autem *millefolium* experientiæ & laudi non reſpondet, quemadmodum etiam in do-

lore hæmorrhoidum infuſum illius raro facit, quod de eo prædicatur, quod obiter addo; & ſane miror illorum opinionem, qui perhibent, ſolum ſuccum naribus admotum hæmorrhagiam excitare, ſicuti quoque alibi â Viro quodam Celeberrimo in diſputatione de *hæmorrhagia narium* aſſeveratur, quod millefolii haſtulata foliola, affrictu ſuo nares ad hæmorrhagiam titillent *cum fibrillarum* (ut ſcribit) *membranearum reſeratione*. Sed proh dolendum, quod effectus non ſubſequatur laudem, alias in hæmorrhagiæ narium ſuppreſſione remedium eſſet ſine pari. Sed iterum ad rem! FORESTVS (qui quoque pulverem turturum in hoc caſu magni æſtimat) ▽ plantaginis & vini rubr. adſtringentis ana cochl. iij. vitelloque ovi multas ſe ſanaſſe ſcribit, & LENTILIVS in *Miſcell. Pract.* vitellum ovi è gallina mactata exſecti & cum N. M. propinatum laudat. Extra paroxyſmum Mixtura Tonicò-Nervina Illuſtris STAHLII ex TR. ♀r. & ♌ CC. part. anat. parata commendatur. Sic etiam optimo jure hûc anodyna & quidem correcta ſpectant ut MP. de Cynogloſſa, laud. op. &c. quæ pulveribus temperantibus in §. XIV. deſcriptis â gr. i-ij. addi poſſunt. Præſertim a. *Pilulæ Wildegansii* genuinæ, obſcuri quamvis Autoris, in hunc usque diem ſe commendant: Fluxum enim non prima vice, ſed ſucceſſive infringunt, ſupprimunt, tollunt; deſcriptionem genuinam qui deſiderat, adeat Experientiſſ. JVNCKERI *Conſpectum formularum p. 34.* Nec laude privandæ ſunt *pilulæ* doctiſſimi STARCKEYS in *diſpenſatorio Brandenburgico p. 135.* delineatæ, quas vide, & probe ingenii tui acie ac animi lance adhortationes & cautelas de illarum uſu

pondera

pondera & conſidera, alias plus detrimenti quam emolumenti ex illarum negligentiori præparatione & improvida combinatione capies. Sed moneo inſimul, ut opiata licet ſint correcta tamen ſumma cum cautela adhibeantur, quoniam illa, præcipue ubi vires ſunt enervatæ ac exhauſtæ, plus obſunt quam proſunt & non raro ægrotos ad campos Elyſios mittunt, confer. non ſatis laudandi STAHLII doctiſſima *diſputatio Impoſtura opii.* Id quod etiam de *adſtringentibus*, inprimis in ſubjectis plethoricis, ſub nimio tali fluxu nimis præpoſtere adhibitis valet, de quorum infauſto atque lethali effectu inter alia eximium teſtimonium perhibet Cl. SEGERUS in *M. N. C. Anno 11. obſerv. 26.* Seminis Hyoſciami uſui interno ſubſcribere non placet, narcoticum eſt & ſtupefaciens ac effectu non multum â ſem. Daturæ differt, in malo tamen effero ſe commendat, & præcipue ♃ ei ejus gtt. j - ij. miraculi inſtar fluxum hunc ſedant. Externe vero in ſuffitu adhibitum, euporiſton eſt non contemnendum, & nota eſt mihi virgo, quæ hujus ſeminis uſu externo priſtinam ſanitatem acquiſivit, ſed cave ne fumus os attingat, ore potius occluſo & reliqua capitis parte munita excipiat ægra fumum.

§. XVI.

In malo contumaciori his modo dictis itidem incaſſum adhibitis, quod tamen rariſſime evenire ſolet, tandem *adſtringentia* fortiora in ſubſidium vocanda ſunt, e. g. Rad. tormentill. biſtort. ſymph. fl. roſ. rubr. fol. fl. & ſem. urticæ urentis, fl. nucum ad mentem SOLENANDRI, balauſt. liguſtr. fol. querc. tenell. plantag. burs. paſtor.

 quæ

quæ â RIVERIO pro ſpecifico habentur, cortex granat. ſantalum rubr. fructus immaturi mororum & omnia acida, ſuccus acaciæ, hypociſtidis, ſic & ſtercora animalium quæ manifeſte ſunt acida & ſatis notabiliter adſtringunt; inprimis aſinini, porcini, canini & ſuilli ſuccus expreſſus â variis Practicis tàm internè quàm externe laudatur. ✠tum acerrimum, clyſſus ♁ij, ⌒ ♀r. ⊕l. ⊖is &c. Nec non varia 🜃ea, ut 🜃a Lemnia, creta, bolus rubr. rubrica fabril. 🜃a catechu, ſacchar. ♄n. atque hæmatites præp. ſanguis draconis in ſubſtantia & ejus TRæ quæ â quibusdam pro ſcopo adſtringendi magni æſtimantur; 🜃a ⊕l. dulc. â RIVINO laudibus effertur & certe optime ſe commendat. Proſtant quoque varia compoſita, e. gr. Pulvis ſtypticus Wedel. Stegnot. Gutmanni, Fraundorfferi ad menſium fluxum probatus qui videri poteſt in *Tabula* ejus *Smaragdina* ubi ſequentem in modum deſcribitur: ℞. Fol. menth. criſp. chamædr. conſolid. ſaracen. botryos ana ʒj. cryſtall. præp. ʒij. ſuccin. præp. ʒj. rubr. fabril. cretæ Colon. in 🜄 plantag. lotæ ana ʒß. Elæoſacch. N. M. ℥ß. M. F. Pulv.

§. XVII.

Sæpius laudatus B. RIVINUS, cujus cineribus adhuc fidem ſervo, commendat quoque loco ſpecifici cujusdam ſuccum menthæ criſpæ expreſſum & ad cochlear. j. propinatum, OLITZIUS Pulverem cretæ ad ʒß. SOLENANDER Pulverem Colophoniæ ad ʒj. mane & veſperi præſcribunt. RODERICUS â CASTRO mulieri neſcienti ſucc. ſterc. aſinin. ſyr. myrtin. ana ℥ß. 🜄 plantag. ʒj. adhibere

ſolitus

ſolitus fuit, ſic & O. crudum â ℈ß - ℈j. adhibitum, Eſſentia acori adulterini, ℞ hyoſcyam. ad gtt. j - ij. in malo effero magni æſtimantur. Sed caute age, adſtringentia enim, debito licet tempore ſed frivole & ſine omni judicio uſurpata, ſummam præcordiorum anxietatem, infarctitum viſcerum & obſtructionem præcipue glandularum meſeraicarum, cachexiam, tumorem pedum œdematoſum, hydropem, febb. inflammatorias, lentas & hecticas aliaque ſontica mala & tandem mortem aſferunt. Et huc quadrant verba atque prognoſis doctiſſimi BAGLIVII de improvido Chinæ Chinæ uſu prolata & quidem in tractatione de *febb. meſent. p. 389.* ubi ſequentem in modum ſuam deſuper declarat mentem: *Si chinam chinæ dederis ventre adhuc humoribus onuſto, tria expectato, aut inflammationem, aut lentam ac diuturnam febrim* (ego addo aut *hydropem*) *aut mortem. Obſerva bene & ſi falſa dixero, me redarguas &c.* Tale quid certiſſime etiam ab aliorum ſtypticorum uſu immoderato ac incauto in hoc fluxu obſervabis, cave igitur & caute age. De Tra antiphthiſica GRAMMANNI piget hic loci quicquam dicere, jamdudum enim â nobili Medicorum ſidere, doctiſſimo ſcil. STAHLIO epitheton, fatuum np. χρᾶμα obtinuit. Vid. *diſput. ſæpius laudati viri de multitudinis Remediorum abuſu p. 22.* Chirurgus quidam in patria mea poſſidet medicamentum ſapore ſubacido præditum, â Medico Gallico in obſeſſione Landaviæ acceptum, quod egregie absque omni moleſtia fluxum enormem ſedat, ut bis obſervare licuit, quodnam vero & quale illud proprie ſit, hactenus ſemper ſummo cum ſtudio celavit.

§. XVIII.

Varia quoque apud Autores *Sympathetica* remedia & *amuleta* proſtant, quæ non ſicco, ut ajunt, pede prætereunda. Præ omnibus aliis Pulv. Sympath. DYGBÆI laudatur & non raro laudi reſpondet, ſi rite ac ſcite applicetur, pro infallibili vero remedio in hæmorrhagiis non ventitandus, nec in extremis pro ſacra ſemper anchora, quod tamen pace cl. JVNCKERI dixerim, venditandus eſt. Nota ſunt exempla, in quibus ejus uſus peſſimi fuit eventus; modus adhibendi lippis & tonſoribus notus eſt, idcirco illum non lubet attingere. WEISBACHIVS *in Praxi p. 24.* OVI exenterati cavitatem patientis cruore menſtruo replet, (cujus dein foramen cera citrina conglutinari poteſt) & cineribus bene adhuc calentibus ſeu ut loquitur HORATIVS doloſis, demandat & immittit, & ſic fluxum inhibet, ſupprimit, ſedat. Sunt, qui linteum ſanguine menſtruo irrigatum in ignem conjiciunt. Vid. NICOL. MART. *de Magia Naturali ejusque uſu medico p. 61.* & bonum inde effectum deprædicant. Alii induſium cruore patientis madefactum in cellam, donec computreſcat, ad fluxum talem ſiſtendum, ponunt, ſed, ſi ægra tabida non eſt, hujus remedii ſympath. uſu certiſſime talis evadet, id quod non quidem mea ſed aliorum experientia edoctus ſcribo & aſſevero. Nec ſilentio prætereundus eſt bufo exſiccatus HELMONTII inſtar amuleti ſub axillis geſtatus, qui noſtro etiam tempore â variis Practicis commendatur, an vero laudi ſemper reſpondeat, aliorum experientiæ relinquo. Ovum ad duritiem coctum & ſub axillis detentum familiare quibusdam in hoc caſu eſt remedium, ut & lapis

pis carpionum ſub lingua detentus, rad. cichor. fl. albo in ſigno virginis collecta &c. ſed irrito ſæpius cum effectu. Poſſem equidem adhuc multa alia ſympathet. remedia & amulet. in medium proferre, ſi modo tempus chartæque anguſtia id permitterent; hinc lubens hiſce ſuperſedeo, præprimis quoniam in medicina non raro decantantur tenebræ & ſola non niſi experientia cautum facit.

§. XIX.

Ordine ſequuntur *externa* varia *adſtringentia*, quæ præferenda ſunt internis hujus qualitatis medicamentis, eaque propter primo dicamus de *frictionibus* & ligaturis; *frictiones* doloroſæ in ſuperiore corporis parte ad affluxum humorum revellendum inſtitutæ præcipue magni æſtimantur â BONETTO; TIMÆVS vero â Güldenklee & alii nullum inde effectum ſperandum eſſe, ſcribunt, laudantur itaque ab his, culpantur ab illis. *Ligaturæ* vero extremorum optime ſe commendant, ſed, ne fortius fiant, cavendum. Audiamus utilem ac egregio dono didactico præditum ſcriptorem medicum Cl. JVNCKERVM *in conſpectu Med. Theoret. Pract. Tab. V. de hæmorrhagiis p. 30.* qui circa applicationem illarum requirit ut α) in partibus extremis pedum & manuum fiant. β) ut pars ligata non penitus opprimatur, ſed maneat aliqualis ſanguinis concurſus. γ) neque nimis cito ligatura ſolvatur, neque etiam nimis diu in illo gradu detineatur, ne ſphacelus inducatur. Curioſum eſt quod habet OLITZIVS, dum nimirum commendat ligaturam digitorum auricularium cum filo bombycino ſeu ſerico coccineo, in menſtruo muliebri jam jam erupturo,

impe-

impediendo vel potius retinendo tot dies quot circuli fuerint ligati; quod hâc occaſione obiter in mentem venit. Obſtetrix quædam Gallica radicem Eryngii externe ſequenti modo adhibitam laudibus effert: ℞. rad. Eryng. M. ij. coqu. in Vino rubr. lavetur ægra probe mane & veſperi, linteis calidis poſt ablutionem impoſitis. Initium ablutionis fit pone aures, tunc in cervice & tandem per totam ſpinam usque ad os ſacrum, tunc inungitur usque ad pudenda. Hoc ſimplici euporiſto remedio ſe quam plurimas ſanatas, irritis & incaſſum aliis remediis adhibitis, vidiſſe, refert. Nec emplaſtra è minio, ad herniam, è gypſo, pice navali, thure, maſtiche, thereb. rubr. fabr. &c. & aliis adſtringentibus parata laude ſuâ carent. Cataplaſma ex pulvere gypſi, gum. Arab. torrefact. album. ovorum c. placent. hyſſopi abdomini applicatum commendat SOLENANDER, & quod fluxum intra unam diem ſiſtat, promittit. Proinde etiam ſequ. epithema itidem bene ſe gerit: ℞. ▽ ſperm. ran. ſolani ana ℥ij. acet. roſarum ℥iß. Sach. ♄ni, ſperniol. Croll. ana ℈ß. M. & applicetur regioni uteri & pubis. Muſcus arboreus præcipue acaciæ (ad mentem CARDILVCII) genitalium regioni adplicatus aut cingulum ex *Muſco terreſtri repente* ſive ita dictâ *Herba Plicariæ* paratum & nudo corpori circa regionem iſchiadicam circumdatum, quo aliàs in ejusmodi caſibus mulieres ruſticanæ & plebejæ in Ukraina utuntur, referente BEINHARDO à BERNITZ in *M. N. C. Ann. II. obſerv. 52. in ſchol.* ut & ſtercora animalium externe adhibita laudantur & teſtante experientiâ interdum profluvium tale ſiſtunt. Nec inferioris virtutis uſnea cranii humani

regioni

regioni pubis impoſita, aut ſub forma Peſſarii juxta commendationem modo laudati BERNITZII *l. c. obſerv. 53. in ſchol.* nec non HILDANI, WEICKHARDI, aliorumque, applicata, cenſetur, quemadmodum etiam fol. quercus tenell. & ſem. hyoſc. in ſuffitu euporiſta ſiſtunt non contemnenda. Fragaria plantis pedum, naſturtium contuſum loco affecto in forma epithematis, cingulum è fol. rec. helleb. veri ut & è burſa paſtoris adplicata faciunt quod poſſunt, rarius quod de iis prædicatur & deſideratur. Acorus adulterinus ſub lingua detentus in hæmorrhagia narium non raro ſe commendat, hoc vero in caſu ſive in ore detineatur ſive alio modo externe applicetur, raro; in caſu verò deſperato TRa ejus inſtar miraculi ſæpe fluxum compeſcit. Faſciculus filorum è ſtupa ſeu lino confectorum △e lento cum ciner. manip. iij. - iv. coctus & externe applicatus egregium eſt remedium. Quando ex utero vel ani venis ſanguis nimium profluit, immiſſiones manuum in ▽ vel Vin. calidum præſentiſſimam ſæpe opem ferunt, ſunt verba Exper. LANGII *in Oper. Med. P. III. p. 239.* Nec laude privanda peſſaria ex variis adſtringentibus præcipue vero ex Oe parata, ut & enemata, quamvis non cuilibet arrideant: Notum alias mihi eſt enema è certis ingredientibus paratum & per genitalia immiſſum, quod poſt uſum multorum irrite contra hoc profluvium commendatorum & applicatorum medicamentorum bene ſe geſſit, quibus omnibus tandem balneum ex ſolutione Ois paratum ſuccedit, quod pariter in morbo rebelli bene ſe commendat. Plura hujus generis alia invenies in WALTHERI *Sylva medica,* B. LAN-

D GII

GII *erudita diſſertatione de* ἰχαίμοις, JUNCKERI *Tab. Med. de hæmorrhagiis &c.* varia enim hujus & priſtini ævi Medicorum ſcripta de illis ad nauſeam agunt, ad quæ propterea L. B. remitto.

§. XX.

Quoniam vero multi & magni morbi non raró curantur abſtinentia & diæta, bona enim diæta potior eſt omni Hippocrate, hinc pauca adhuc de illa in medium proferam. Hæc igitur inprimis non ſit aromatica, acris, vinoſa, [illegible]uoſa quæ cane pejus & angue vitetur, ſiquidem inter alia ſpeciatim de raphano ruſticano obſervavi, quod comeſtus damnum attulerit, menſes enim & hæmorrhoides promovet; ſit vero etiam diæta non nimis ſcrupuloſa, ſed analeptica, gelatinoſa, emulſiva &c. Seligatur inſuper potus tenuior & cereviſia ſecundaria probe cocta & defæcata; caveant ſibi patientes à nimia vociferatione, tuſſi, ſternutatione, nimia lectione, aëre externo calidiore, (præcipue ignis ſplendorem oculis non multum inſpiciant) motione ac Venere immodica, his enim ſanguis celeriorem acquirit circulum, concitaturque in motum rapidiſſimum, ut ſimultaneo tandem impetu profundatur, vireſque inde nimium debilitentur. E contrario motus ſit moderatus, aër temperatus, cibus eupeptus, potus diluens, animus tranquillus, ira vero & terror quantum poſſibile eſt, vitentur. Porro quies & ſomnus maximopere commendantur, ſomno enim magis quam alimentis vires reſtaurantur, immodicus vero ablegandus, *ſomnus enim refectioni neceſſarius eſt, hunc tamen ſi per dies noctesque continues, mors erit,* ſunt verba

non

non mea ſed mei SENECÆ de tranquill. anim. pag. 333. confer. quoque *diſſert. celeb.* ALBERTI *de ſomno morborum cauſa.* Corporis, præcipue vero pedum, incaleſcentia, certoque reſpectu refrigeratio magna pariter maxime obſunt. Præſervatorie ante omnia V. S. & quidem in brachio inſtituatur, uteri vero impuritates per pilulas BECCHERI vel Illuſtr. STAHLII genuinas corrigantur & eliminentur; quemadmodum etiam præſervationis loco ſi menſes imminuti vel plenarie ſuppreſſi fuerint, & hinc metuenda menorrhagia radix cichorii in ſubſtantia & infuſo remedium eſt ſine pari ad ſanguinem ſcilicet diſſipandum & æqualiter diſtribuendum, modo ejus uſus ad mentem STAHLII continuetur. Et hæc ſunt quæ *de fluxu menſium nimio* in medium proferre pro viribus quamvis ſat exiguis licuit, fateor quidem quod de hoc Themate fuſius agi potuiſſet, ſed non cuilibet contingit nec licet adire Corinthum &

Autumnus, quæ dat, non ver producit & æſtas.

Deo interim T. O. M. pro conceſſis viribus gratias perſolvo debitas & ut porro ſtudiis ac laboribus meis benedicat, ſupplici voce rogo. Lectori vero Benevolo hiſce ſupremum dico VALE; ſiquidem nil amplius nunc reſtat niſi ut unum adhuc adjiciam verbulum

F I N I S.

Non

NOn modo *conſcribis* chartas, ſed, SCRIBA, perite
 Deſcribis morbum, & quæ medicina mali.
Recta hinc *proſcribas* ægris medicamina porro,
 Cuncta ut *præſcribas* quæ mala corpus habent.
Sic in aqua nomen SCRIBÆ haud *ſcribetur*, & ætas
 Nulla id delebit, litera nulla feret.
Subſcribo: Medicaminibus ſcriptisque datisque
 Jova ſalutiferam vim det ineſſe Tuis!

Hoc Nobiliſſimo Domino SCHREIBER piè vovet

ANDREAS ELIAS Büchner, Phil. & Med. D.
S. R. I. Acad. Nat. Curioſ. Collega.

SIc cum laude decet ſtudiorum reddere, AMICE!
 Egregium ſpecimen pro Cathedrâ Medicâ,
Et juvat â Phœbô meritum acceptare brabeum,
 Quô modò ſolertes jure beare ſolet.
Gratulor hinc animô; ſimul autem mente precabor
 Supremum NVMEN: Faxit, ut ulteriùs
Præmia plura feras, & commoda larga ſequantur,
 Quò TE felicem noſtra Molhuſa probet.

[illegible]perſcribebat Amico & Conſobrino ſuo

BENJAMIN CHRISTOPH. Graßhoff.

GAudia ſi par eſt teſtetur Amicus Amico,
 Et voveat cœptis non niſi fauſta novis;
Applaudo pariter brevibus, COGNATE COLENDE!
 Ac hos conatûs laudo proboque TVOS:
Quod non formides doctam pro laude palæſtram,
 Laurum quâ referet Præſes Apollo TIBI.
Det DEVS, ut reduci partos gratemur honores
 Quam primùm. Intereà vive valeque, precor

Tuus Coſobrinus,

CHRISTIAN. BERNH. Frohne,
Molhuſanus.

)((o))(